

1. Devarim 23:6

ולא אָבָה ד' אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמָע אֶל בִּלְעָם וַיִּהְיֶה ד' אֱלֹהֶיךָ לְךָ אֵת הַקְלָלָה לְבָרְכָהּ כִּי אָהָבָה ד' אֱלֹהֶיךָ:

And Hashem your Gd did not accede, to listen to Bilam. And Hashem your Gd reversed the curse for you, to a blessing, for Hashem your Gd loves you.

2. Yeshayahu 15:1-5 (Adapted from Koren tr. c/o sefaria.org)

(א) מִשָּׂא מוֹאָב כִּי בָלִיל שִׁדָּד עַר מוֹאָב נִדְמָה כִּי בָלִיל שִׁדָּד קִיר מוֹאָב נִדְמָה: (ב) עָלָה הַבֵּית וְדִיבֵן הַבָּמוֹת לִבְכִּי עַל גְּבוֹ וְעַל מִידְבָּא מוֹאָב וַיִּלֵּל כָּכָל רֹאשֵׁיו קָרְחָה כָּל זָקֵן גְּרוּעָה: (ג) בַּחוּצָתָיו חָגְרוּ שָׁק עַל גִּגְיוֹתֶיהָ וּבְרַחֲבֶיהָ כָּלָה וַיִּלֵּל יָרֵד בְּבָכִי: (ד) וַתִּזְעַק חֲשִׁבּוֹן וְאֶלְעֵלָה עַד יֵהָז נִשְׁמָע קוֹלָם עַל כֶּן חֲלָצִי מוֹאָב יִרְעֻוּ נַפְשׁוֹ יִרְעָה לוֹ: (ה) לְבִי לְמוֹאָב יִזְעַק בְּרִיחָה עַד צֹעַר עֲגֹלַת שְׁלִשָּׁה כִּי מַעְלָה הַלּוּחִית בְּבָכִי יַעֲלָה בּוֹ כִּי דָרָה חוֹרָנִים וַעֲמַת שִׁבְרִי יַעֲרוּ:

The burden of Moav. Because in the night Ar of Moav is laid waste, and ruined; because in the night Qir of Moav is laid waste, and ruined; he is gone up to the shrine, and Divon to the high places, to weep: Moav shall howl over Nevo, and over Medeva: on all their heads is baldness, and every beard is cut off. In their streets they gird themselves with sackcloth: on the tops of their houses, and in their streets, every one howls, weeping abundantly. And Heshbon cries, and Elaleh: their voice is heard as far as Yahatz: therefore the armed soldiers of Moav cry out; his soul trembles. My heart cries out for Moav; his fugitives shall flee to Tzoar, a heifer of three years old: for by the ascent of Luhit, with weeping shall they ascend it; for in the way of Hironayim they shall raise up a cry of destruction.

3. Yeshayahu 16:1-9 (Adapted from Koren tr. c/o sefaria.org)

(א) שְׁלַחוּ כֹר מִשָּׁל אֶרֶץ מִסְלַע מִדְבָּרָה אֶל הָר בֵּת צִיּוֹן: (ב) וְהָיָה כְעוֹף נוֹדֵד מִן מִשְׁלַח תְּהִינָה בְּנוֹת מוֹאָב מַעְבְּרֹת לְאֶרְנוֹן: (ג) הִבִּיאִי עֲצָה עֲשׂוּ פְלִילָה שִׁיתִי כְלִיל צִלְצֵל בְּתוֹךְ צִהָרִים סִתְרִי נִדְחִים נִדָּד אֶל תְּגִלִּי: (ד) יִגְדְּרוּ בְךָ נִדְחֵי מוֹאָב הֵיוּ סִתָּר לְמֹו מִפְּנֵי שׂוֹדָד כִּי אָפַס הַמֶּזֶץ כָּלָה שֹׁד תְּמוֹ רִמְס מִן הָאֶרֶץ: (ה) וְהוּכַן בְּחֹסֶד כֶּסֶף וְיִשָּׁב עָלָיו בְּאֵמַת בְּאֵהָל דָּוִד שִׁפְט וְדָרַשׁ מִשְׁפָּט וּמִהָרָצֵק: (ו) שְׁמַעְנוּ גֵּאוֹן מוֹאָב גֵּא מֵאֵד גֵּאוֹתָיו וּגְאוֹנוֹ וְעִבְרָתוֹ לֹא כֵן בְּדָיו: (ז) לָכֵן וַיִּלֵּל מוֹאָב לְמוֹאָב כָּלָה וַיִּלֵּל לְאִשִּׁישֵׁי קִיר חֲרָשׁוֹת תִּהְיוּ אֵף נִכְאִים: (ח) כִּי שְׂדֵמוֹת חֲשִׁבּוֹן אֲמָלָל גִּפֹן שְׂבָמָה בַּעֲלֵי גוֹיִם הִלְמוּ שְׂרוּקֶיהָ עַד יַעֲזֹר נִגְעוּ תַעֲוֵי מִדְבָּר שְׁלַחוֹתֶיהָ נִטְשׁוּ עֲבָרוּ יָם: (ט) עַל כֵּן אָבָה בְּבָכִי יַעֲזֹר גִּפֹן שְׂבָמָה אֲרִינָה דִמְעָתִי חֲשִׁבּוֹן וְאֶלְעֵלָה כִּי עַל קִיצָה וְעַל קִצִּירָה הִינֵד נָפַל:....

Send the lamb to the ruler of the land from Sela to the wilderness, to the mount of the daughter of Zion. For it shall be, that, as a wandering bird, as a scattered nest, the daughters of Moav shall be at the fords of Arnon. Take counsel, execute judgment; make thy shadow as the night in the midst of the noonday; hide the outcasts; betray not the wanderer. Let my outcasts, the outcasts of Moav, dwell with thee; be thou a covert to them from the face of the spoiler: for the extortioner is at an end, the spoiler ceases, the oppressors are consumed out of the land. And in mercy a throne was established: and he sat upon it in truthfulness in the tabernacle of David, judging, and seeking judgment, and quick to do righteousness.

We have heard of the pride of Moav; he is very proud: even of his haughtiness, and his pride, and his wrath: false are his pratings. Therefore shall Moav howl for Moav, every one shall howl: for the foundations of Qir-hareset shall you mourn; surely they are stricken. For the fields of Heshbon languish, and the vine of Sivma: have broken down its choice branches, they reached to Ya'zer, they wandered into the wilderness: her offshoots were stretched out, they went over the sea. Therefore I will bewail with the weeping of Ya'zer the vine of Sivma: I will water thee with my tears, O Heshbon, and Elaleh: for on thy summer fruits and on thy harvest the battle cry has fallen.

4. Yirmiyahu 48:31-37 (Adapted from Koren tr. c/o sefaria.org)

(לא) עַל כֵּן עַל מוֹאָב אֲנִלֵּל וּלְמוֹאָב כָּלָה אֲזַעַק אֶל אֲנָשֵׁי קִיר חֲרָשׁ יִהְיֶה: (לב) מִבְּכִי יַעֲזֹר אָבָה לְךָ הַגִּפֹן שְׂבָמָה נִטְשִׁיתִיָּה עֲבָרוּ יָם עַד יָם יַעֲזֹר נִגְעוּ עַל קִיצָה וְעַל קִצִּירָה שִׁדָּד נָפַל: (לג) וְנִאֲסָפָה שְׂמָחָה וְגִיל מִכַּרְמֶל וּמִאֶרֶץ מוֹאָב וַיִּזֶן מִיִּקְבִּים הַשְּׂבָתִי לֹא יִדְרֹה הִינֵד לֹא הִינֵד: (לד) מִזְעַמַת חֲשִׁבּוֹן עַד אֶלְעֵלָה עַד יֵהָז נִתְנוּ קוֹלָם מִצֹּעַר עַד חוֹרָנִים עֲגֹלַת שְׁלִשָּׁה כִּי גַם מִי נִמְרִים לְמִשְׁמֹת יִהְיוּ: (לה) וְהַשְּׂבָתִי לְמוֹאָב נָאֵם ד' מַעְלָה כִּמָּה וּמִקִּטְרִי לְאֶלְהִיו: (לו) עַל כֵּן לְבִי לְמוֹאָב בְּחִלָּים יִהְיֶה וְלְבִי אֶל אֲנָשֵׁי קִיר חֲרָשׁ בְּחִלָּים יִהְיֶה עַל כֵּן יִתְרַת עֲשָׂה אֲבָדוֹ: (לז) כִּי כָל רֹאשׁ קָרְחָה וְכָל זָקֵן גְּרֻעָה עַל כָּל יָדִים גִּדְּדוֹת וְעַל מְתִנִּים שָׁק:....

Therefore will I howl for Moav, and I will cry out for all Moav; there will be mourning for the men of Qir-hareset. O vine of Sivma I will weep for thee with the weeping of Ya'zer: thy branches are gone over the sea, they reach to the sea of Ya'zer: the spoiler is fallen upon thy summer fruits and upon thy vintage. And joy and gladness is taken from the plentiful field, and from the land of Moav; and I have caused wine to fail from the winepresses: none shall tread with shouting

of joy; their shouting shall be no shouting. From the cry of Heshbon to El'ale, to Yaha , they have uttered their voice; from Tzoar to Horonayim, Eglat, Shelishiyya; for also the waters of Nimrim shall be desolate. Moreover I will cause to cease in Moav, says the Lord, him that offers in the high place, and him that burns incense to his gods. Therefore my heart shall moan for Moav like flutes, and my heart shall moan like pipes for the men of Qir-heres: because the abundance that he has gained has perished. For every head shall be bald, and every beard clipped: upon all the hands shall be gashes, and upon the loins sackcloth.

5. Bamidbar 22:5-6, 25:2-3 (Adapted from Koren tr. c/o sefaria.org)

(ה) וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֶל בָּלְעָם בֶּן בְּעֹר פְּתוּרָה אֲשֶׁר עַל הַנָּהָר אֲרָרְץ בְּנֵי עַמּוֹ לִקְרֹא לוֹ לֵאמֹר הִנֵּה עִם יָצָא מִמִּצְרַיִם הַגָּדוֹל כְּסֶה אֶת עֵינֵי הָאָרֶץ וְהוּא יָשֵׁב מִמְּלִי: (ו) וְעַתָּה לָכֵה נָא אֶרֶץ לִי אֶת הָעָם הַזֶּה כִּי עֲצוּם הוּא מִמֶּנִּי אוֹלֵי אוֹכֵל נֶכֶד בּוֹ וְאֶגְרָשׁוּ מִן הָאָרֶץ כִּי יַדְעֵתִי אֶת אֲשֶׁר תִּבְרָךְ מִבְּרָךְ וְאֲשֶׁר תָּאָר יוֹאָר:

(ב) וַתִּקְרָאן לָעָם לְזִבְחֵי אֱלֹהֵיהֶן וַיֹּאכֵל הָעָם וַיִּשְׁתַּחֲווּ לֵאלֹהֵיהֶן: (ג) וַיִּצְמַד יִשְׂרָאֵל לְבַעַל פְּעֹר וַיִּסָּר אִף ד' בְּיִשְׂרָאֵל:

So he sent messengers to Bilam the son of Beor to Petor, which is by the river, to the land of the children of his people, to call him, saying, Behold, there is a people come out from Mi rayim: behold, they cover the face of the earth, and they abide over against me: come now therefore, I pray thee, curse me this people; for they are too mighty for me: perhaps I shall prevail, that we may smite them, and that I may drive them out of the land: for I know that he whom thou blessest is blessed, and he whom thou cursest is cursed.

And they called the people to the sacrifices of their gods: and the people ate, and bowed down to their gods. And Yisra'el joined himself to Baal Peor: and the anger of the Lord was kindled against Yisra'el.

6. The Mesha Stele (9th c. BCE) <https://www.livius.org/sources/content/onet/320-the-stela-of-mesha/>

The translation of the stela offered below is based on the surviving remains and Clermont-Ganneau's squeeze, and was adapted from a version by Klaas Smelik. The language closely resembles Hebrew...

[7] And Kemoš said to me: "Go, take Nebo from Israel!" And I went in the night, and I fought against it from the break of dawn until noon, and I took it, and I killed its whole population, seven thousand male citizens and aliens, female citizens and aliens, and servant girls; for I had put it to the ban of Aštar Kemoš. And from there, I took the vessels of יְקוֹק, and I hauled them before the face of Kemoš.

7. Devarim 23:7

לֹא תִדְרֹשׁ שְׁלָמָם וְטִבְתָּם כָּל יְמֶיךָ לְעוֹלָם:

You shall not seek their peace and benefit all of your days, forever.

Explanations

8. Radak (12th-13th century France), Commentary to Yeshayah 15:5

לבי למואב - מדבר הנביא על לשון העם שיאמר כל אחד מהם כך

"My heart is for Moav" – The prophet expresses the nation's speech, saying that each of them will say this.

9. Rashi (11th century France), Commentary to Yeshayah 15:7

על אשר יתרה עשה תבא עליו הפורענות הזו, שהיו כפויי טובה, שהרי בכמה מקומות עמד אברהם ללוט - בצאתו מחרן, ובלכתו למצרים, ובזכותו שולח מתוך ההפכה, ונלחם עליו עם אמרפל וחביריו, והיה להם לגמול טובה לזרעו. והם היו מונים אותם כשהגלה סנחרב לראובני ולגדי והיו ישראל בוכים ומתאוננים והיו אומרים להם 'על מה אתם מתאוננים? והלא לבית אביכם אתם הולכים! אברהם אביכם לא מעבר הנהר בא?' וזהו שנאמר (צפניה ב') "שמעתי חרפת מואב וגדופי בני עמון." ועוד שסייעו את סנחרב שלש שנים שצר על שומרון, הוא שנא' (לקמן טז) "בשלש שנים כשני שכיר ונקלה כל כבוד מואב."

Because [Moav] amassed wealth, this punishment will come to him, for [Moav] denied the good [they received]. On several occasions, Avraham stood up for Lot – when leaving Charan, when going to Egypt, and in [Avraham's] merit Lot was sent from the upheaval, and [Avraham] fought on Lot's behalf against Amrafel and his associates. [Moav] should have paid back his descendants positively. And they oppressed them; when Sancherev exiled Reuven and Gad, Israel was crying and grieving, and they said, "Why are you grieving? You are going to your father's house! Didn't your father Avraham come from the side of the river?" Thus Tzefaniah 2 said, "I have heard the shame of Moav, and the mockery of Amon." Further, they helped Sancherev in his three-year siege of Shomron, as it says, "In another three years, the years of a hired hand, the glory of Moav will be put to shame."

10. Radak (12th-13th century France), Commentary to Yeshayah 16:4

היה לך להסתירם כי הנה עתה אפס השודד שלהם והמוצץ כל טובה והרומס ארצם כולם תמו, וזה אמרו על מפלת סנחריב בירושלם.
You should have sheltered them, for now their despoiler is gone, the one who squeezed out all good and trampled their land is entirely destroyed. It spoke of the fall of Sancherev in Jerusalem.

11. Rabbi Tzaddok haKohen of Lublin (19th century Poland), Tzidkat haTzaddik 47

ולכן הנביאים היו מייללים על אבדן האומות (ירמיה מ"ח ל"ו) לבי למואב וגו' וכיוצא... ובודאי לא חשו על איבוד גופם כי באבוד רשעים רנה... רק ידוע כל אומה הוא כח מיוחד... ואבדן אומה פרטית הוא איבוד ממשלת אותו כח פרטי:

The prophets wailed at the destruction of the nations... Certainly, they were not concerned about the loss of their bodies, for, 'There is joy at the destruction of the wicked. (Mishlei 11:6)' Rather, it is known that each nation possesses a special ability... And the destruction of a particular nation is the destruction of the reign of that particular ability.

12. Midrash, Bamidbar Rabbah 20:1

כל הנביאים היו במדת רחמים על ישראל ועל עובדי כוכבים שכן ירמיה אומר (ירמיה מח) "לבי למואב כחלילים יהמה" וכן יחזקאל (יחזקאל כז) "בן אדם שא על צור קינה," וזה אכזרי עמד לעקור אומה שלימה חנם על לא דבר! לכך נכתבה פרשת בלעם להודיע למה סלק הקב"ה רוח הקדש מעובדי כוכבים, שזה עמד מהם וראה מה עשה.

All of the prophets were merciful upon Israel and the idolaters, as Yirmiyahu 48 says, "My heart moans for Moav, like wind instruments." And so Yechezkel 27, "Son of man, raise wailing for Tyre." This cruel one [Bilam] arose to uproot an entire nation for nothing, for no reason! Therefore, the portion of Bilam was recorded, to inform of why Gd removed Divine inspiration from the idolaters. He arose from among them – and see what he did.

13. Rabbi Zev Wolf Torbavitz (19th-20th century Poland), Ziv Mishneh to Rambam's Hilchot Tefillah 12:15

"הבוחר בנביאים טובים", היא ברכה על הנביאים עצמן, ומשה רבינו ע"ה אב הנביאים ג"כ בכללם. ואנו מברכים לד' יתברך על שבחר בהם בהיותם רועים טובים ורחמנים, כי משה רבינו וכל הנביאים כולם מסרו נפשם על ישראל, וגם בעד האומות אמר ישעיה הנביא ע"ה "לבי למואב יזעק" (ישעיה ט"ו) וכדאמרו חז"ל. וגם באנו לשלול בזה נביאי השקר אשר התעו את ישראל ולא חמלו עליהם אשר לא בחר בהם ד'.

"Who selects good prophets" – this blessing is for the prophets themselves, including Moshe, source of prophets. We bless Hashem for choosing them because they were good and merciful shepherds; Moshe and all of the prophets gave themselves for Israel. For the nations, too, Yeshayah said, "My heart cries out for Moav," as our sages said. We also come to reject the false prophets who misled Israel and did not have mercy upon them; Gd did not choose them.

14. Midrash Zuta, Shir haShirim 8:6

היה לו לאליהו לילך למקום שעמדו אבותיו ויבקש רחמים על ישראל ולא עשה כן. אמר לו הקב"ה צרכך בקשת לך שוב לדמשק (מ"א יט:טו). וכן הוא אומר בחזקיהו "כי יהיה שלום ואמת בימי." א"ל הקב"ה צרכך בקשת? נחמו נחמו עמי יאמר אליכם.

Eliyahu should have gone to the place where his ancestors stood, to request mercy for Israel – and he did not do so. Gd said to him: You have requested your own needs?! "Go, return to Damascus." (Melachim I 19:15) And so it said of Chizkiyahu, "For there will be peace and truth in my days." Gd said to him: You have requested your own needs? "Comfort, comfort My people, your Gd will say!"